Paragraf — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 10 soru

1. "Bir paragrafta başlık, metnin ana fikri ve konusuyla uyumlu olmalıdır." cümlesinden aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Başlığın, paragrafta üzerinde durulan kavramla ve temel yargıyla ilişkili olması gerektiğine

B) Başlığın, yalnızca giriş cümlesindeki sözcükleri yinelemesi gerektiğine

C) Ana fikrin, başlıktan bağımsız olarak belirlenebileceğine

D) Konunun, başlıkla hiç ilişkilendirilemeyeceğine

E) Başlığın, yardımcı düşüncelerin toplamından oluştuğuna

2. "Bir metni anlamlandırırken yalnızca ana düşünceyi görmek yetmez; onu destekleyen ayrıntılar da yazarın neyi öne çıkardığını gösterir." Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Yardımcı ayrıntılar, ana düşüncenin anlaşılmasına katkı sağlar.

B) Ana düşünceyi destekleyen her ayrıntı, metnin tek amacıdır.

C) Bir metinde ayrıntılar, ana düşünceden daha önemlidir.

D) Ana düşünce, ayrıntılar olmadan bütünüyle belirlenemez.

E) Yazar, destekleyici unsurları her zaman son cümlede verir.

Bazı okurlar, bir metni ilk bakışta zor bulunca hemen kapatır; oysa iyi okuma, metnin okura ilk anda teslim olmamasını da göze almaktır. ---- Bu nedenle okur, metni yalnızca hızla tüketmek yerine, onun kurduğu ilişkileri adım adım izlemelidir. Ancak böyle bir dikkat, metnin gizlediği anlam katmanlarını görünür kılar.

3. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Okuma, metnin yüzeyindeki bilgiyi almakla sınırlı değildir.

B) Her metin, yazarının yaşadığı dönemi ayrıntılarıyla anlatmalıdır.

C) Zor metinler, yalnızca uzmanların anlayabileceği metinlerdir.

D) Bir metnin değeri, onu ne kadar çabuk bitirdiğimizle ölçülür.

E) Okurun görevi, metindeki bilgileri ezberleyip saklamaktır.

4. "Bir paragrafta başlık ile metnin ana düşüncesi arasında uyum bulunmalıdır." Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Başlık, metnin ilettiği temel yargıyla ilişkili olmalıdır.

B) Başlık, metindeki örneklerin sayısına göre belirlenmelidir.

C) Ana düşünce, başlığın ayrıntılı biçimde açıklanmasıdır.

D) Başlık, yalnızca paragrafın giriş cümlesinden çıkarılabilir.

E) Metindeki yardımcı fikirler başlığın konusunu değiştirir.

5. "Bir düşünce, ancak karşıt görüşleri dinlediğinde güçlenir; çünkü itirazlar, eksik kalan yanları görünür hâle getirir." Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Farklı görüşlere kulak veren düşüncenin daha sağlam bir yapıya kavuşacağı

B) Karşıt görüşlerin, her durumda bir düşünceyi geçersiz kılacağı

C) Düşüncenin güçlenmesi için yalnızca çok sayıda destekleyici örnek gerektiği

D) İtirazların, düşünceyi savunulamaz duruma getirdiği

E) Bir düşüncenin, ancak yazarının değişmesiyle doğru kabul edileceği

6. "Toplantıya erken gelenler, hazırlık sürprizini görme fırsatı buldu." Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Toplantıya erken gelenlerin bir ayrıcalık yaşadığı

B) Toplantıya katılan herkesin hazırlık sürprizini gördüğü

C) Hazırlık sürprizinin toplantıdan önce tamamlandığı

D) Erken gelmenin her toplantıda gerekli olduğu

E) Sürprizin toplantıdan sonra da sürdüğü

7. "Bir paragrafta, sözü edilen düşünceyi destekleyen örnekler ve açıklamalar, asıl yargının yerini almaz; yalnızca onu güçlendirir." Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Destekleyici ayrıntılar, temel yargıyı güçlendirmek için kullanılır.

B) Örneklerin çokluğu, temel yargının gereksiz olduğunu gösterir.

C) Açıklamalar, metinde ana düşünceyi ortadan kaldırır.

D) Yardımcı düşünceler, konuyu belirleyen tek unsurdur.

E) Paragrafta asıl önem, sözcüklerin biçimsel düzenindedir.

I. Kütüphanede eski atlaslara bakan öğrenciler, 1930'lardan kalma haritaların kenar notlarını da inceliyordu. II. Bu notlar, şehirlerin yıllar içinde nasıl değiştiğini anlamaları için onlara ipucu veriyordu. III. Araştırmacı, haritaların rengini korumak için dosyaları doğrudan güneş ışığına bıraktı. IV. Salonda sessiz bir tartışma yürütülürken, herkes aynı masada farklı belgeleri karşılaştırıyordu. V. Toplantı sonunda, bulguların rapora eklenmesi kararlaştırıldı.

8. Numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

9. "Bir yazar, düşüncesini güçlendirmek için açıklayıcı ayrıntılar verir; fakat bu ayrıntılar metnin yönünü belirlemez." Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Açıklayıcı ayrıntıların düşünceyi desteklediğine

B) Ayrıntıların metnin yönünü mutlaka belirlediğine

C) Yazarın, ayrıntıları düşüncesini zayıflatmak için kullandığına

D) Her metinde açıklayıcı ayrıntıların zorunlu olduğuna

E) Düşüncenin, ayrıntılardan bağımsız olarak her zaman belirlendiğine

10. "Bir cümlede düşünce ile dil arasındaki bağ koparsa, anlam aynı kelimeler içinde bile dağılır." Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anlamın korunması için sözcüklerin değil, sözcükler arasındaki bağın da önemli olduğu

B) Kelime sayısı azaldıkça cümlenin anlamının mutlaka güçlendiği

C) Dil kurallarına uyulmadığında düşüncenin her zaman tamamen kaybolduğu

D) Bir cümlenin etkili olmasının yalnızca kısa olmasına bağlı olduğu

E) Düşünce ile dilin birbirinden bağımsız olarak değerlendirilebileceği

Cevap Anahtarı

1. A	2. A	3. A	4. A	5. A
6. A	7. A	8. C	9. A	10. A

Çözümler

1. Cümlede başlık ile metnin konusu ve ana fikri arasında uyum bulunması gerektiği bildirilmektedir. Bu yüzden A seçeneği kesin çıkarımdır. En güçlü çeldirici E'dir; çünkü başlık yardımcı düşüncelerin toplamı değil, metnin ana fikri ve konusuyla uyumlu olmalıdır.

2. Cümlede, ana düşüncenin yanında onu destekleyen ayrıntıların da dikkate alınması gerektiği söylenmektedir. Bu, yardımcı ayrıntıların ana düşüncenin anlaşılmasına katkı sağladığını kesin olarak gösterir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü cümlede ayrıntıların metnin tek amacı olduğu değil, yalnızca ana düşünceyi desteklediği ifade edilmektedir.

3. Parçada, metni hemen tüketmek yerine ilişkileri adım adım izlemek gerektiği vurgulanıyor; bu akışa en uygun cümle, okumanın yüzeydeki bilgiyle sınırlı olmadığını söyleyen A şıkkıdır. En güçlü çeldirici D, 'hızla tüketmek' sözünü yakalasa da parçanın eleştirdiği tutumu savunarak anlamı tersine çevirir.

4. Cümlede başlık ile ana düşünce arasında uyum olması gerektiği söyleniyor. Bundan, başlığın metnin ilettiği temel yargıyla ilişkili olması gerektiği sonucu çıkar. En güçlü çeldirici C şıkkıdır; ancak cümlede ana düşüncenin başlığın açıklaması olduğu değil, başlıkla uyumlu olması gerektiği belirtilmiştir.

5. Cümlede, itirazların düşüncenin eksik yanlarını görünür kıldığı ve bu sayede düşüncenin güçlendiği belirtilmektedir. Bu yüzden A seçeneği doğru çıkarımdır. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü cümle karşıt görüşlerin düşünceyi yok ettiğini değil, olgunlaştırdığını söylemektedir.

6. Cümlede, erken gelenlerin hazırlık sürprizini görme fırsatı bulduğu söylenmektedir; bundan kesin olarak çıkarılabilecek yargı, erken gelenlerin bir ayrıcalık yaşadığıdır. B seçeneği herkesi kapsar; oysa cümle yalnızca erken gelenlerden söz eder. C, D ve E ise cümlede bulunmayan ek bilgiler içerir.

7. Cümlede, örnek ve açıklamaların asıl yargının yerini almadığı, onu güçlendirdiği söylenmektedir. Bu nedenle A seçeneği doğru anlamdır. En güçlü çeldirici B yanlıştır; çünkü metin örneklerin çokluğundan değil, destekleyici işlevinden söz etmektedir.

8. III. cümlede amaç ile sonuç birbiriyle çelişmektedir: Haritaların rengini korumak için dosyaları doğrudan güneş ışığına bırakmak, sözü edilen amaca uygun değildir. Bu nedenle anlatım bozukluğu vardır. En güçlü çeldirici IV'tür; ancak o cümlede "sessiz bir tartışma" ve "aynı masada farklı belgeleri karşılaştırmak" gibi bir durum anlatılsa da dil bilgisel ya da mantıksal bir bozukluk yoktur.

9. Cümlede açıklayıcı ayrıntıların düşünceyi güçlendirdiği açıkça belirtilmiştir. Bununla birlikte bu ayrıntıların metnin yönünü belirlemediği de söylenir. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü cümlede tam tersi ifade vardır, ayrıntıların yön belirlediği değil desteklediği belirtilmiştir.

10. Cümlede, aynı kelimeler yer alsa bile düşünce ile dil arasındaki bağ koparsa anlamın bozulacağı söylenmektedir. Bu, anlamın yalnız sözcüklere değil, sözcüklerin kurduğu ilişkiye de bağlı olduğunu gösterir. En güçlü çeldirici C yanlıştır; çünkü cümle anlamın tamamen kaybolmasından değil, dağılmasından söz etmektedir.